

ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR

V Praze dne 18. června 2019

Čj.: GŘ/139/2019

Název materiálu:	Návrh zákona, kterým se mění daňový řád a související zákony
Přípomínkové místo	Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP ČR)
Telefon :	+420 236 080 454
e-mail:	amsp@amsp.cz

A. Obecné připomínky

AMSP ČR se dlouhodobě zasazuje o elektronizaci a zejména zjednodušení daňového systému. Současně dává i v této oblasti přednost motivačním (například zvýhodňujícím) opatřením před represí. A dále klademe důraz na „jednokolejnost“ elektronických nástrojů, tj. zamezení paralelním nástrojům.

- jako **pozitivní vnímáme úpravy v úrocích**, jde o sice velmi drobné zmírnění sankčního systému vůči podnikatelům, ale jde o pozitivní signál

- jako problematické naopak vnímáme **zrušení bezsankčních tolerančních období v této vazbě**, a požadujeme jejich zachování ve stávající formě.

- zásadně **odmítáme plošné prodloužení lhůty k navrácení nadměrného odpočtu DPH** o 15 dní. Za účelem lepší kontrolovatelnosti daní byl v minulosti zaveden např. institut nespolehlivého plátce, kontrolní hlášení atp., a to zatím jakékoli kompenzace. Tato nová úprava též nese cíl větší elektronizace, tedy nechť státní správa v tomto případě **zvýší i díky elektronizaci svou produktivitu a nepřenáší důsledky za svůj výkon na podnikatele**. Pro ně by to bylo nejen další zátěží v řadě, ale i podstatným zásahem do chodu firem.

- jako stále stejně rozporuplnou vnímáme nevyváženou úpravu daňové informační schránky (nahlížení do spisu) - podnikatel vidí vždy jen „vybrané aspekty svých práv a povinností“

- dalším zásadním momentem je **nevyvážený tlak na elektronizaci**: Jestliže je těžištěm návrhu zákona mj. podpora elektronizace, pak by měla být vyvážená. Jinými slovy by se tlak měl týkat i institucionálního prostředí (nelze vyvíjet tlak jen na daňové subjekty) a měl by být méně represivní (tj. spíše motivovat zvýhodňováním namísto tvrdého sankcionování těch, kteří elektronizují ať již ze zákona nebo nad jeho rámec).

B. Konkrétní zásadní připomínky AMSP ČR

1. Prodloužení lhůty pro vrácení nadměrného odpočtu z 30 na 45 dní.

Předložená nová úprava nese cíl větší elektronizace. Aby měla smysl, musí přinést zefektivnění a zrychlení veškerých procesů, navrácení nadměrného odpočtu nevyjímaje.

- Navrhované prodloužení lhůty o 15 dní však lze akceptovat pouze u oné „zálohy“, tedy navrácení nesporné části odvedené DPH podnikatelem. Naprosto odmítáme plošné prodloužení navrácení DPH podnikatelům na 45 dnů. Jinými slovy, drtivě většině bezúhonných podnikatelů se tímto o 50 % prodlužuje čas na vrátku daně, na niž mají nárok.

- Firmy pracují s cash flow, které je jistě mnohdy napjatější než státní rozpočet, a prodloužení vrátek ze 30 dnů na 45 bude nesporně způsobovat problémy. Podnikatelé také nemohou prodlužovat lhůty plateb státu z důvodu různých požadavků k doložení čehokoli nebo proto, že je u nich daňová kontrola a jsou nuceni být jí k dispozici. Nadále musí vykonávat svou práci bez přerušení a stejně tak musí v platných termínech platit veškeré závazky vůči státu. **Stát nyní žádá od podnikatelů další úlevu právě tohoto charakteru a my se nedomníváme, že je to správné. Buďme tedy vzájemně korektní a nezatěžujme subjekty, které svými daněmi a odvody financují chod státu.**

Požadavek AMSP ČR: Zachování lhůty pro vrácení nadměrného odpočtu v délce 30 dní. Považujeme ji v rámci zvyšování efektivity prostřednictvím elektronizace za zcela dostatečnou.

Tato připomínka je zásadní

2. Zrušení tolerance prodlení platby daně a tolerance pozdního podání daňového tvrzení.

Návrh **ruší zákonnou možnost prodloužit si lhůtu pro podání tvrzení.** Jedná se řádově o dny, které však nepočítají s tím, že zejména v malých a středních firmách velmi často neexistuje okamžitá zastupitelnost, tj. odpovědná osoba může čerpat dovolenou na zotavenou, nebo mohou nastat problémy technického rázu, jakož též například banka má vyhrazenou otevírací dobu, tj. nepracuje non-stop. Tento stav je však vyžadován po daňových poplatnících, což nelze přijmout.

Požadavek AMSP ČR: Zachovat bezsankční toleranční období.

Tato připomínka je zásadní.

3. Navrhované snižování úroků je pozitivní, ale nesmí dojít ke snížení kompenzací, které musí stát v případě vlastního pochybení poskytnout daňovým subjektům.

- Novelizace navrhuje snížení reparačních úroků na úroveň standardního úroku z prodlení uplatňovaného v soukromoprávní oblasti (pokles o 6 procentních bodů) – opatření platí nejen pro daňové subjekty, ale **také pro úroky hrazené správcem daně.**
- **Snížení kompenzací za chyby státu rozhodně nevnímáme jako pozitivní krok. Změna mechanismů nesmí být v případě kompenzací v neprospěch podnikatelů.**

- Dále jde o nové vymezení vztahu úroků hrazených správcem daně k obecné náhradě škody způsobené nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem orgánu veřejné moci, tedy **zavedení principu, aby náhrada formou úroku pokryla obvyklou „cenu peněz“ bez ohledu na výši skutečné škody** s tím, že **je-li škoda vyšší**, je možné se jí ve zbytku **domáhat podle obecného režimu náhrady škody** způsobené nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.
- Stát by se měl primárně snažit nastavit své postupy tak, aby nedocházelo k nárůstu sankcí za jeho chyby. Další omezení poměrně menšího počtu sankcí vůči státu (ve srovnání se sankcemi vůči firmám, kterých je z logiky věci více) není vhodným signálem o klientském přístupu státu. Bylo by dobré osvětlit, jaký vztah mají navrhované změny k existujícím dosavadním metodickým pokynům ([zde](#)) vzniklé reakcí na existující problémy k problémům platebního výměru na pokutu za opožděné tvrzení či k aplikaci ustálené judikatury správních soudů ohledně úroku z neoprávněného jednání správce.
- **Domáhání se náhrady je ale pro firmy časově i finančně nákladnou aktivitou s nejistým výsledkem**, a to i v situaci, kdy stát prokazatelně pochybil a přiznal i náhradu na úrovni „ceny peněz“. **V případě, že stát pochybil, musí být kompenzace dostatečná a měla by fakticky plnit funkci paušalizované náhrady škody.**
- **Požadavek AMSP ČR: Kompenzace, které musí stát vyplácet při vlastním pochybení, se určitě nesmějí snižovat. Zákon by měl být přívětivý především vůči podnikatelům a nemůžeme souhlasit s „narovnáním“ sankcí, které musí za své chyby platit stát. Tato oblast nemá vliv na daňovou disciplínu firem, napravuje pouze chyby, kterých by se stát neměl dopouštět. Správu daní vnímáme jako servis pro podnikatele a ulehčení pro stát může pocházet pouze např. z digitalizace (např. menší chybovost díky digitalizaci, což způsobí nižší celkovou vyplacenou sumu sankcí od státu).**

Tato připomínka je zásadní

4. Zamezení paralelních elektronických nástrojů – tj. doručování do DIS (datové informační schránky) a datové schránky

k § 42a, odst. 1 – doručování do DIS

Podporujeme požadavek KDP (Komory daňových poradců) a požadujeme upravit navrhované znění tak, že i v případě, že daňový subjekt požádá o doručování do DIS:

- doručování do datové schránky dle § 42 d.ř. bude mít i nadále prioritu
- budou platit pravidla doručování v případě zastoupení dle § 41 d.ř.

Požadavek AMSP ČR: Zachovat prioritu datových schránek.

Tato připomínka je zásadní

5. Návrh zákona neukazuje, k čemu jsou realizované kroky v rámci zavádění projektu MOJE Daně konkrétně nutné a jaké dopady bude tato první fáze konkrétně mít na podnikatele.

- Materiál se zmiňuje o **budoucí možnosti předvyplněného daňového přiznání**. Nejsou zde ale informace, co a jak se změní, **doporučujeme vizi Ministerstva financí podrobněji popsat, aby změny byly skutečně snížením času nutného pro daňovou administrativu.**

- V materiálu ale není žádný konkrétní popis, jak a pro koho bude předvyplněné přiznání prospěchem. Novelizace je patrně nutným prvním krokem (nutné legislativní úpravy, umožnění sdílení a práce s daty, příprava systému správy daní na předvyplňování), ale není zřejmé, zda budou taková přiznání skutečně přínosem, jak se odstraní zbytečná administrativa (tj. obáváme se, aby nešlo jen o předvyplnění některých základních údajů a aby se čas na daňovou administrativu díky této změně skutečně snížil).
- Materiál uvádí řadu oblastí změn v rámci nového pojetí Daňové informační schránky (DIS), ovšem bez označení konkrétního dopadu připravované změny na podnikatelské subjekty, které využívají stávající platformy a k novým platformám se budou muset připojit. Identifikace konkrétního dopadu by měla rovněž jasně odůvodnit, jaké pozitivní změny přinese DIS pro právnické osoby, které využívají datové schránky (funkcionalita datových schránek se průběžně zlepšuje). Jaká je tedy souvislost a pozitivní posun od datových schránek směrem k DIS, jaká bude provázanost těchto dvou systémů, související povinnosti, možnosti a dostupnost informací v jejich rámci?
- Materiál neobsahuje jasné vymezení, jaká bude návaznost projektu MOJE Daně na další projekty, které stát připravuje (které jsou např. v gesci Ministerstva vnitra). Jde o návaznost projektů v současném/zamýšleném nastavení a poté v delším horizontu, kdy lze předpokládat silný tlak na sdílení a využívání dat. Materiál též neuvádí souvislost se zákonem o právu na digitální služby.
- Novelizace nijak neuvádí detaily, které mohou být pro správce daně i daňový subjekt důležité, jde o informace typu, zda předvyplněné přiznání bude obsahovat údaje dostupné z veřejných rejstříků, nebo skutečné údaje ke dni podání. Není též jasné, jakým způsobem bude daňový subjekt editovat chybně předvyplněné údaje.
- V návrhu § 69 v popisu Daňové informační schránky se uvádí, že daňový subjekt může získávat vybrané informace o svých právech a povinnostech. Dotazem je, proč se v návrhu zákona neuvádí vyčerpávající seznam práv a povinností, což by přispělo k právní jistotě a předvídatelnosti. V materiálu chybí, zda je tato služba v zamýšlené šíři nová, nebo zda bude suplovat jiné existující platformy.
- Zjednodušení zahájení a ukončení daňové kontroly nesmí snížit právní jistotu pro daňové subjekty a nesmí být v rozporu se zásadami transparentnosti chování státní správy vůči subjektům a též musí ctít zásadu předvídatelnosti správy daní.
- **Požadavek AMSP ČR: Materiál by dle našeho názoru měl obsahovat více informací, jaké změny (a s jakým pozitivním či negativním dopadem na podnikatele) jsou v rámci této fázi zavádění MOJE Daně nyní v plánu – uvést konkrétní funkcionality, očekávaný harmonogram.**

Tato připomínka je zásadní.

6. Vydávání daňových předpisů formou vyhlášky.

- Z důvodu větší právní jistoty a také stabilizace daňového prostředí navrhuje, aby formuláře pro veškerá daňová tvrzení byla vydávána formou vyhlášky Ministerstva financí s publikací ve Sbírce zákonů.
- Tento požadavek jednak reaguje na názor Ústavního soudu, že povinnosti lze ukládat pouze zákonem nebo na základě zákona obecně závazným právním předpisem (nikoliv fakticky formulářem MF, viz náleží ÚS ke kontrolnímu hlášení), navíc návrh každé změny bude povinně procházet připomínkovým řízením a délka legislativního procesu umožní, že změny formulářů nebudou tak časté. V současnosti

jsou prostřednictvím formulářů fakticky stanoveny oznamovací povinnosti ve vyšším rozsahu, než stanoví samotné daňové předpisy.

- **Požadavek AMSP ČR: Formuláře pro daňová tvrzení v rámci MOJE Daně by měly být vydávány formou vyhlášky s publikací ve Sbírce zákonů. Tato změna pomůže kvůli delšímu procesu případných změn posílit jistotu, neboť změny pak nebude možné dělat nahodile. Z pohledu státu může jít o komplikaci, ale pro soukromý sektor bude toto opatření zárukou vyšší stability v podobě, jakou musí s daňovým správcem komunikovat.**

Tato připomínka je zásadní.

Kontaktní osoba pro vypořádání připomínek:

JUDr. Věroslav Sobotka, e-mail: sobotka@amsp.cz a amsp@amsp.cz , Tel: 734 302 000